IUSTORIA

Z BLOGU IUSTORIA

„Pod drátem se kácí.“ Co smí distributor v ochranném pásmu a kdy zaplatí za vaše stromy

> *Pod vedením vysokého napětí zůstaly místo vzrostlých stromů pařezy. Distributor smí v ochranném pásmu kácet jen v nezbytném rozsahu. Výška nad tři metry sama nestačí, a kdo ji překročí, platí hodnotu stromů.*

TÝM IUSTORIA

9. 11. 2026 · 8 min čtení

Přijedete na pozemek a místo vzrostlých stromů jsou pařezy. Plot je stržený, dřevo pryč. Od sousedů se dozvíte, že tu firma na zakázku distributora „čistila“ ochranné pásmo vedení vysokého napětí. Na otázku, proč stromy pokácela, když je dřív jen ořezávala, slyšíte: pod drátem nesmí nic růst nad tři metry.

Tři metry samy o sobě kácení neospravedlňují. Distributor smí v ochranném pásmu stromy kácet a oklešťovat jen v rozsahu nezbytném pro bezpečný a spolehlivý provoz vedení a musí co nejvíce šetřit práva vlastníka. Pokácí-li víc, odpovídá za škodu podle § 2910 občanského zákoníku. Tak to v rozsudku ze dne 26. 5. 2025, sp. zn. 25 Cdo 3832/2023, uzavřel Nejvyšší soud (bod 30).

O jaký spor šlo

V roce 2014 dostala majitelka pozemku pod vedením velmi vysokého napětí výzvu, aby stromy odstranila nebo okleštila. Výzva stanovila rozsah: po zásahu měly větve a kmeny zůstat 4,5 metru od vedení u stromů, na které lze vylézt, a 3 metry u ostatních. V březnu 2016 subdodavatel distributora na jejím pozemku pokácel 21 vzrostlých stromů. Majitelku předem neinformoval a kácení předem neoznámil orgánu ochrany přírody. Na sousedních pozemcích, kde byli vlastníci u toho, stromy jen ořezal.

Soudy obou stupňů přiznaly majitelce 1 682 555 Kč, tedy hodnotu stromů podle posudku znaleckého ústavu. Havarijní zásah distributor neprokázal. Stav pozemku před kácením nezdokumentoval, stavební deník nevedl řádně a fotografie stromů před zásahem nepořídil. Náhradu nemajetkové újmy 700 000 Kč soud prvního stupně zamítl.

Co řekl Nejvyšší soud

Distributor v dovolání tvrdil, že každý porost nad 3 metry v ochranném pásmu ohrožuje provoz vedení, a smí ho proto bez dalšího pokácet. Nejvyšší soud to odmítl. Zákaz nechávat v pásmu růst porosty nad výšku 3 m (§ 46 odst. 9 energetického zákona) neznamená, že každý takový strom smí distributor porazit. Jeho právo kácet a oklešťovat omezuje povinnost co nejvíce šetřit práva vlastníků (§ 25 odst. 8) a respektovat zájem na ochraně životního prostředí (§ 11 odst. 1 písm. i)). Práva distributora podle soudu nelze zdůrazňovat jednostranně a práva vlastníka přitom přehlížet (bod 25).

Rozsah zásahu určuje distributor sám ve výzvě vlastníkovi (§ 25 odst. 3 písm. g)). Kdo stanovil, že stačí ořez na určitou vzdálenost od vodičů, a u sousedů ho dodržel, nemůže se pak hájit tím, že smí pokácet všechno nad 3 metry (bod 26). Neobstála ani námitka, že distributor nemůže u každého stromu na tisících kilometrů vedení zjišťovat, zda už ohrožuje provoz. Zákon mu ukládá zajistit, aby práce prováděly odborně způsobilé osoby, a mít k plnění povinností potřebné lidské, technické a finanční zdroje (§ 11 odst. 1 písm. d) a m)) (bod 29).

Ani tvrzení o výšce stromů a nemožnosti ořezu Nejvyšší soud neposuzoval. Skutková zjištění je neobsahovala, protože distributor stav před zásahem nevyfotil, a připravil se tak o možnost prokázat, že jiné řešení než porážka nebylo (bod 22). Dovolání zamítl a přiznaná náhrada zůstala v platnosti.

Kdo zaplatí, kolik a do kdy

Kdo zaplatí. Distributor, i když stromy kácel jeho subdodavatel. Soudy vyšly z toho, že ke kácení došlo jménem distributora a z jeho pověření. Subdodavatel vystupoval ve sporu jen jako vedlejší účastník na straně distributora.

Kolik a podle čeho. Hodnotu stromů určily soudy podle znaleckého posudku. Majitelka žalovala za stromy 2 305 776 Kč. Soudy vyšly z posudku znaleckého ústavu, který dospěl k 1 682 555 Kč, protože na rozdíl od jiného znalce použil metodiku vhodnější pro stromy, jejichž stav před kácením nebyl zcela znám. Posudky, které stromy oceňovaly podle zákona o oceňování majetku, odvolací soud nepoužil. Hodnocení posudků je skutková otázka a Nejvyšší soud je nepřezkoumával (bod 21). Jaká metodika se pro ocenění hodí, tedy záleží hlavně na tom, jak dobře lze doložit stav stromů před kácením.

Do kdy. Náhrada škody za neoprávněně pokácené stromy se promlčí za tři roky od chvíle, kdy jste se o škodě a o distributorovi jako povinném dozvěděli (§ 620 odst. 1 a § 629 odst. 1 občanského zákoníku), nejpozději za deset let od kácení (§ 636 odst. 1). Energetický zákon má vedle toho kratší lhůtu. Byli-li jste omezeni v obvyklém užívání pozemku nebo vám vznikla újma na majetku tím, že distributor zřizoval vedení nebo vstupoval na pozemek, máte právo na přiměřenou jednorázovou náhradu. Uplatnit ji musíte u distributora do 2 let ode dne, kdy k omezení nebo újmě došlo, jinak právo zaniká (§ 25 odst. 9). Kácení a ořez stromů toto ustanovení mezi důvody náhrady nejmenuje.

Co si schovat a nafotit

1. **Výzvu distributora.** Rozsah, který v ní stanoví, je měřítkem toho, co smí udělat, když ořez neprovedete sami.
2. **Fotografie stromů před zásahem,** s datem a s vedením v záběru, ideálně i s odhadem vzdálenosti od vodičů. V popsaném sporu doplatil distributor právě na to, že stav před kácením nedoložil.
3. **Stav po zásahu:** pařezy, poškozený plot, zbytky dřeva. Po okleštění nebo odstranění stromů musí distributor na svůj náklad zlikvidovat klest a zbytky po těžbě a uvést pozemek do předchozího stavu, a není-li to možné, do stavu odpovídajícího jeho dosavadnímu užívání (§ 25 odst. 8).
4. **Jak se postupovalo u sousedů.** Rozdíl mezi ořezem u přítomných vlastníků a kácením u vás byl v tomto sporu jedním z rozhodujících zjištění.

Dozvíte-li se o chystaném kácení včas, obraťte se na orgán ochrany přírody. Distributor mu musí kácení v ochranném pásmu písemně oznámit nejméně 15 dnů předem a orgán ho může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin (§ 8 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny). Postup krok za krokem popisuje průvodce Kácení v ochranném pásmu.

Kde pravidlo končí

Havarijní stav. Je-li stavem stromu zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu, smí se kácet bez povolení a oznamuje se až do 15 dnů po kácení (§ 8 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny). Takový stav ale musí prokázat ten, kdo se ho dovolává. V popsaném sporu to distributor nedokázal (bod 23).

Lesní průsek. V lesních průsecích udržuje distributor volný pruh pozemků o šířce 4 m po jedné straně základů podpěrných bodů vedení, pokud je třeba, a vlastník mu to musí umožnit (§ 46 odst. 4 energetického zákona). Rozsudek se týkal stromů mimo les.

Ořez zůstává povinností. Rozsudek nedává vlastníkovi právo nechat stromy růst do vedení. Neprovede-li sám ořez v rozsahu stanoveném ve výzvě, distributor ho provést smí.

Otázky, které soud neřešil. Zda samo neoznámení kácení orgánu ochrany přírody znamená překročení oprávnění podle energetického zákona a zda orgán ochrany přírody může kácení v ochranném pásmu po právu zakázat, Nejvyšší soud neposuzoval, protože na nich rozhodnutí nezáviselo (bod 12).

Citová hodnota. Že vlastnice vnímala pozemek jako zničený, nevedlo k náhradě nemajetkové újmy. Soud prvního stupně ji zamítl a před Nejvyšší soud se tato část nedostala.

Výška stromu nad 3 m v ochranném pásmu sama distributora ke kácení neopravňuje. Smí zasáhnout jen v nezbytném rozsahu, který stanoví ve výzvě.
Dostanete-li výzvu k ořezu, schovejte ji a nafoťte stromy s vedením v záběru. Stav před zásahem rozhoduje o tom, kdo spor vyhraje i jaká bude náhrada.
Náhradu za omezení užívání nebo újmu na majetku při zřizování vedení a vstupu na pozemek uplatněte u distributora do 2 let. Za neoprávněně pokácené stromy platí obecné tříleté promlčení.

Přehled

Otázka	Odpověď	Opora
Smí se v pásmu nechat růst stromy nad 3 m	Ne, zákon to zakazuje	§ 46 odst. 9 EZ
Smí je distributor bez dalšího pokácet	Ne, jen v nezbytném rozsahu po upozornění vlastníka	§ 25 odst. 3 písm. g) a odst. 8 EZ; 25 Cdo 3832/2023, bod 30
Kdo odpovídá za kácení subdodavatelem	Distributor, kácí-li se jeho jménem a z jeho pověření	25 Cdo 3832/2023
Oznámení kácení	Orgánu ochrany přírody písemně nejméně 15 dnů předem	§ 8 odst. 2 ZOPK
Havarijní kácení	Bez povolení, oznámení do 15 dnů po kácení; stav musí být prokázán	§ 8 odst. 4 ZOPK
Náhrada za vstup a zřizování vedení	Uplatnit u distributora do 2 let, jinak zaniká	§ 25 odst. 9 EZ
Promlčení náhrady za stromy	Tři roky od vědomosti o škodě a povinném, nejvýš deset let	§ 620, § 629 a § 636 OZ

Pokácel vám distributor stromy pod vedením? Spory o náhradu škody na pozemku vedeme v rámci specializace na soudní spory. Napište nám.

Závěr

Rozsudek 25 Cdo 3832/2023 vykládá vztah dvou pravidel energetického zákona. Zákaz porostů nad 3 metry v ochranném pásmu platí, ale distributora neopravňuje kácet bez ohledu na to, co je pro provoz vedení skutečně nezbytné. O rozsahu zásahu rozhoduje výzva, kterou distributor vlastníkovi pošle, a jeho povinnost co nejvíce šetřit práva vlastníka. Kdo ji překročí, platí hodnotu pokácených stromů. Vlastník z toho získá nejvíc, když má výzvu a stav stromů před zásahem doložený.

Prameny

- Zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon, § 11 odst. 1 písm. d), i) a m), § 25 odst. 3 písm. g), odst. 8 a 9 a § 46 odst. 4 a 9 (znění účinné k 9. 11. 2026).
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, § 8 odst. 2 a 4 (znění účinné k 9. 11. 2026).
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 620, § 629, § 636 a § 2910 (znění účinné k 9. 11. 2026).

- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2025, sp. zn. 25 Cdo 3832/2023.

Tento článek má informativní charakter a nepředstavuje právní poradenství. Vychází z právního stavu ke dni publikace; jaký zásah byl v ochranném pásmu nezbytný a jakou hodnotu pokácené stromy měly, vždy záleží na okolnostech konkrétní věci.

„Pod drátem se kácí.“ Co smí distributor v ochranném pásmu a kdy zaplatí za vaše stromy

Tým IUSTORIA · Publikováno 9. 11. 2026

https://www.iustoria.cz/blog/kaceni-stromu-v-ochrannem-pasmu/

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.